

Handläggare
Venos Taki
Telefon: 08-50803072

Till
Järva stadsdelsnämnd

Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/1441

Förvaltningens förslag till beslut

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på remiss till kommunstyrelsen 2023/1441
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat Boverkets rapport ”Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag” till Järva stadsdelsnämnd för yttrande.

Den nuvarande lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2018. Lagens syfte är att genom bidrag till anpassning av bostäder kunna ge personer med funktionsnedsättning en möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Boverket har på uppdrag av regeringen utvärderat lagen om bostadsanpassningsbidrag och analyserat hur den har påverkat utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget. Bakgrunden grundar sig i att antalet ansökningar om antalet beviljade bidrag och bidragssummor sjunkit under senare år.

Regeringens utvärderingsuppdrag till Boverket har varit att belysa vad som hänt samt att redovisa orsaker till nedgången. Vidare att Boverket lämnar förslag på åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom flera av Boverkets förslag till ändringar om rätten till bostadsanpassning, reparations- och återställningsbidrag

Bakgrund

Förslaget har remitterats till Järva stadsdelsnämnd för yttrande senast 23 februari 2023. Övriga remissinsatser är stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret, socialnämnden, samt stadsdelsnämnderna i Bromma och Skarpnäck i Stockholms stad.

Ärendet

Den 1 juli 2018 trädde den nuvarande lagen om bostadsanpassningsbidrag i kraft - lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. Lagen ersatte den tidigare lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag. Lagen innehåller tre bestämmelser, bostadsanpassningsbidraget, reparationsbidraget och återställningsbidraget. Det är kommunen som ansvarar för alla tre bidragen (2 §). Lagen innehåller gemensamma bestämmelser om handläggning av bidragsärenden.

Bakgrunden till Boverkets utvärderingsuppdrag är att ansökningar om antalet beviljade bidrag och bidragssummor har sjunkit under senare år. Boverket ska redovisa möjliga orsaker till att antalet ansökningar minskat och om den nya lagen haft en påverkan för sökande att beviljas bostadsanpassning. För att ta reda på om den nya lagen påverkat antalet ansökningar genomförde Boverket undersökningar till kommuners handläggare och till hälso- och sjukvårdspersonal samt till yrkesgruppen arbetsterapeuter om hur de ser på antalet ansökningar innan och efter lagändringen.

Att antalet ansökningar sjunkit verkar enligt Boverkets utvärderingsrapport inte ha ett samband med lagändringen. För att förbättra lagen och öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning presenterar Boverket följande förslag:

1. Förtydliganden av vissa villkor, vissa bestämmelser för att säkerställa syftet med lagstiftningen. Detta inkluderar förslag om bostadens skick och att särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad inte ska gälla när den nya bostaden är beslutad.
2. Ökad förutsägbarhet, genom att skapa möjligheter för personer med funktionsnedsättning att få bostadsanpassningsbidraget.
3. Möjligheter för fastighetsägare, att fastighetsägare till flerbostadshus och fristående enmanshus ges ökade möjligheter att överta rätten till bidrag. Ett övertagande kan ge fastighetsägaren möjlighet till delfinansiering av generella tillgänglighetsåtgärder och de problem som enskilt ägda installationer i allmänna utrymmen för med sig kan undvikas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen kan konstatera att lagstiftningen är betydande för landets befolkning med en funktionsnedsättning och personer i ordinärt boende. Att få stöd för att anpassa sin bostad bidrar till att möjliggöra kvarboende i den egna bostaden.

Förvaltningen ställer sig bakom Boverkets förslag om att medboende till en person som beviljats boende enligt 5§ socialtjänstlagen (2001:453) också ska ha rätt till bostadsanpassning, reparations- och återställningsbidrag.

Förvaltningen ställer sig även bakom Boverkets förslag till ändringar i 6§ där barn eller ungdomar med familjehemsplaceringar åter ska kunna beviljas bostadsanpassnings-, reparations- och återställningsbidrag. Detta för att underlätta placering av barn och unga och den mottagande familjen.

Förvaltningen ställer sig bakom Boverkets förslag till ändring av formulering i 9§, men vill belysa den ansträngda bostadsmarknaden i storstadsregionen. Risker finns att barnperspektivet inte beaktas i de fall bostadsbyte behöver ske på grund av ändrade familjeförhållanden där barnet inte är bidragssökanden. Förvaltningen menar att rimlighetsprövningar ska återinföras när bostadsbytet berör en person under 18 år. Vidare anser förvaltningen att möjligheterna till rimlighetsprövning behöver tydliggöras med hänsyn till barnperspektivet när barnet eller ungdomen inte är primär sökande av bostadsanpassningsbidraget.

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) kan tolkas att kvarboendepincipen gäller för den som genom bistånd beviljats boende där utgångspunkten ska vara att den enskilde inte ska behöva byta bostad på grund av nya bostadsanpassningsbehov. Inför lagändringen 2018 antogs att fastigheter enligt 5 kap i socialtjänstlagen är tillgänglighetsanpassade i större utsträckning än vad som är fallet. Något särskild hänsyn togs inte vid lagändringen till individers olika behov och förutsättningar där alla tillgänglighetsanpassningar inte passar för alla.

Konsekvensen av individers olika behov har därför resulterat i en rad olika bostadsanpassningar även på boenden enligt 5§ SoL. Kostnaderna för dessa anpassningar belastar flera olika aktörer såsom privata och kommunala fastighetsägare,

stadsdelsförvaltningar och dess verksamheter. Det råder ofta oklarheter kring vem som bär kostnadsansvaret och vem som ska utföra anpassningar. Detta leder till att förfrågningar oftast dröjer eller landar i vem som ska genomföra anpassningarna. Vilket medför en påverkan på den enskildes självständighet, som i vissa fall behöver kompenseras med andra biståndsinsatser.

Många anpassningar görs av sådant som redan ska vara tillgänglighetsanpassat och andra anpassningar utifrån individuella behov. Anpassningar som har minskat på servicebostäder enl. 5§ SoL är höj- och sänkbara köksbänkar och dörrar med automatisk öppning. Dels kan det bero på att antal personer som bor på servicehus de senaste åren har minskat och färre personer än tidigare som beviljats bostadsformen själv använder köket, men också för att det är en mycket dyr anpassning som lättare kompenseras med redan tillgängliga personalinsatser.

Förvaltningen anser möjligheterna för digital bostadsanpassning behöver utredas i syfte att möjliggöra anpassningar i en framtid där allt mer vård och avancerad hälsomonitorering behöver ske i det ordinära boendet. Detta i sin tur kommer kräva en säker och robust informationsöverföring.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Victoria Callenmark

Ingrid Brännström

Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-02-12
Ingrid Brännström, Avdelningschef	2024-02-12